

Till dig som jobbar inom apotek: Frågor och svar – För vårdnadshavare till tonåringar

Hur ska jag som farmaceut göra när en vårdnadshavare vill hämta ut sin tonårings läkemedel?

Svar: Du ska precis som tidigare göra en bedömning av om uppgifter som omfattas av tystnadsplikt enligt patientsäkerhetslagen får lämnas ut. Praxis på många apotek är att expediera det läkemedel som vårdnadshavaren efterfrågar, med andra ord det som hen nämner med läkemedelsnamn eller grupp. Läkemedel som skulle kunna vara känsliga kräver en extra noggrann bedömning av dig som farmaceut. Du har rätt att neka utlämning om du bedömer att tonåringen riskerar att lida men om vårdnadshavaren får kännedom om förskrivningen.

Kan jag som farmaceut lämna ut en tonårings receptlista om vårdnadshavaren begär den?

Svar: Du som farmaceut ska göra en bedömning utifrån patientsäkerhetslagen. Om du bedömer att utlämnande av informationen kan göras utan risk för men för tonåringen, så kan du lämna ut informationen. Du som farmaceut har tystnadsplikt och ett ansvar kopplat till din legitimation att göra en bedömning utifrån den information du har där och då, om listan kan lämnas ut.

Om du nekar, kan du hänvisa kunden att begära ut uppgifterna hos E-hälsomyndigheten, registrator@ehalsomyndigheten.se

Har det blivit någon juridisk förändring som rör mitt arbete?

Svar: Nej. Förändringen den 11 april rör endast e-handelsapotek (apotekens webbar och appar) och den information som visas där för vårdnadshavare till tonåringar 13-17 år. På fysiskt apotek har inget ändrats i sak.

Vad gäller vid fullmakt?

Svar: Samma sak eftersom det är vårdnadsgivare som ger fullmakt för en tonåring, det vill säga att fullmaktstagare inte heller har direktåtkomst och därmed inte kan se tonåringen receptinformation.

Det känns osäkert för mig som farmaceut i vilka situationer jag kan neka en vårdnadshavare att få ut information om en tonårings recept, har ni några tips?

Svar: Du som är legitimerad apotekare eller receptarie har enligt lag rätt att neka till att lämna ut information om aktuella recept, eller expediera läkemedel, till vårdnadshavare om du bedömer att det skulle kunna leda till men för tonåringen.

Vid en sådan bedömning kan du hänvisa vårdnadshavaren till E-hälsomyndigheten där hen kan efterfråga informationen. Myndigheten gör en sekretessprövning och skulle kunden nekas information, har hen rätt till ett avslagsbeslut som går att överklaga.

Man kan mejla till registrator@ehalsomyndigheten.se eller gå in på www.ehalsomyndigheten.se och fylla i ett beställningsformulär.

Blir det några förändringar i och med Nationella läkemedelslistan avseende spärrar och fullmakter för tonåringar?

Svar: Till denna sommar avslutas ett delprojekt om spärrar och samtycken inom ramen för programmet Nationella läkemedelslistan. Vi hoppas att det då kommer fram genomförbara förslag till hur känslig information om en tonårings läkemedelsbehandling ska skyddas. Det är ett arbete som vi nu genomför tillsammans med våra samarbetspartners. Vi får återkomma.

I vården kan vårdnadshavare ansöka om undantag från åldersgränsen 13 år för ombud, kommer det att bli så även för apoteken?

Svar: Den frågan måste vi utreda vidare. Vi ber att få återkomma.

Kan tonåringen ge fullmakt till sin förälder för att få ut en lista?

Svar: Nej. Då Tonåringen är under 18 år är hen inte myndig och kan därmed inte ge någon fullmakt. Enligt lagen är tonåringen omyndig och kan därmed inte rättshandla för egen del.

Finns det någon möjlighet för vårdnadshavare att få tillgång till läkemedelslistan elektroniskt?

Svar: Nej. Endast efter sekretessprövning kan en lista i pappersform lämnas ut.

Kan även fullmaktstagare begära ut en lista från E-hälsomyndigheten? Det finns familjehem t.ex.

Svar: Ja, det är samma regler för fullmaktstagare som för vårdnadshavare i detta avseende.